ॐ
શ્રી પરમકૃપાળુદેવાય નમઃ
નાટક સમયસાર
શિબિર - ૩૧
સર્વવિશુદ્ધિ દ્વાર (છંદ ૭-૨૫)

Model Answer Paper **Marks: 50**

Paper તપાસતી વખતે Model Answer Paperમાં આપવામાં આવેલા pointsને વફાદાર રહેવું. જુદાં જુદાં options આપવામાં આવ્યાં છે જેથી તપાસવામાં સરળતા રહે. તેમાંથી કોઈ પણ option લખ્યું હોય, તેનો ભાવ આવી જતો હોય, તો marks આપવા.

(I) નીચેનાં વર્ણન પરથી વ્યક્તિને ઓળખો. **Marks: 5**
દરેક સાચા જવાબ માટે 1 mark આપવો.

૧. પૂજ્યશ્રી લલ્લુજી મુનિ / પ્રભુશ્રીજી

૨. રામાનુજાચાર્ય

૩. જડભરતજી / ભરત ઋષિ

૪. રાવણ

૫. પરમકૃપાળુદેવ / શ્રીમદ્ રાજચંદ્રજી

(II) નીચે આપેલ દૃષ્ટાંતોના પરમાર્થમાં લીટી કરેલ શબ્દની બદલે યોગ્ય શબ્દ લખો. **Marks: 5**
દરેક સાચા જવાબ માટે ½ mark આપવો.

૧. શાંતતા / મસ્તી / સંતુલન / બૅલેન્સ

૨. વાગોળીએ / ફરી ફરી યાદ કરીએ

૩. પુરુષાર્થ

૪. સદ્‌ગુરુના બોધ / સત્સંગ / ગુરુની આજ્ઞા (સદ્‌ગુરુ પર રિલાયન્સ) / આપણા વિવેક / આપણી સદ્‌બુદ્ધિ

૫. ઉદય / ભોગાવલી કર્મ / પૂર્વકર્મ

૬. જ્ઞાતા / જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા / સાક્ષી

૭. સ્થિર / અડગ

૮. મનમાં / ભેજામાં

૯. દિશા

૧૦. એકત્વ / સ્વામીપણું / મમત્વ / માલિકીપણું

(III) નીચે આપેલા શબ્દોને યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવી પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનું સૂત્ર લખો. **Marks: 5**
દરેક સાચા સૂત્ર માટે 1 mark આપવો.

૧. વૉટેવર હેપન્સ, હેપન્સ ટુ અસ, નૉટ ઈન અસ.

૨. મારા ભગવાન! તારી સ્ટોરીમાં મારે હીરો નથી બનવું, મારે દાસાનુદાસ બનવું છે.

૩. છ દ્રવ્ય સ્વભાવવિરોધી છે, ક્ષેત્રવિરોધી નથી. / છ દ્રવ્ય ક્ષેત્રવિરોધી નથી, સ્વભાવવિરોધી છે.

૪. ટ્રૉમા ઈઝ નેવર બ્યુટિફુલ, બટ ઑલ્વેઝ મીનિંગફુલ.

૫. વેન ધ સ્પિરિચ્યુઅલ બગ બાઈટ્સ યુ, વિરક્તિ બિકમ્સ નેચરલ. / વિરક્તિ બિકમ્સ નેચરલ વેન ધ સ્પિરિચ્યુઅલ બગ બાઈટ્સ યુ.

(IV) નીચેનાં કથનોને તેનાં કારણ સાથે જોડો. **Marks: 5**
દરેક સાચા જવાબ માટે ½ mark આપવો.

૧. e ૨. h ૩. c ૪. i ૫. f ૬. j ૭. d ૮. g ૯. a ૧૦. b

(V) નીચેનું કથન સાચું છે કે ખોટું તે લખો. ખોટું હોય તો તેનું કારણ દર્શાવો. **Marks: 5**
દરેક સાચા જવાબ માટે 1 mark આપવો. False લખ્યું હોય પણ કારણ ન લખ્યું હોય અથવા ખોટું કારણ લખ્યું હોય તો 0 mark આપવો. True માટે કારણ અપેક્ષિત નથી.

૧. False. પરમ શુદ્ધ નિશ્ચયનયથી તો આત્મા અકર્તા-અભોક્તા છે, પર્યાયનો પણ કર્તા નથી. / અજ્ઞાની વિષયોનો ભોક્તા છે, એ કથન ઉપચરિત વ્યવહારનયથી છે.

૨. False. જ્ઞાની કર્મના કર્તા-ભોક્તા નથી એ કથન અભિપ્રાયની દૃષ્ટિએ છે.

૩. False. આત્મસ્વભાવ રાગનો કે દ્રવ્યકર્મનો કર્તા નથી. / સ્વભાવ તો જ્ઞાનનો જ કર્તા છે; રાગનો કર્તા પર્યાયની અપેક્ષાએ છે, દ્રવ્યકર્મનો કર્તા વ્યવહારથી (નિમિત્તથી) કહેવાય.

૪. True.

૫. False. ભાવકર્મનું ફળ તરત મળે છે.

(VI) એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **Marks: 8**
દરેક સાચા જવાબ માટે 1 mark આપવો.

૧. છ દ્રવ્યો એકક્ષેત્રાવગાહી ન હોત તો સર્વ દ્રવ્યોને રહેવા માટે અનંત લોકની જરૂર પડત. / લોક જેવું જ નહીં રહે, અનંત લોક જોઈશે. / સંયોગ, બંધ, મોક્ષ જેવું નહીં રહે.

૨. (a) ચેન્જ (બદલી શકાય તો બદલો) (b) ઍક્સેપ્ટ (ન બદલી શકાય તો સ્વીકારો) (c) રાઈઝ અબવ (ઉપર ઊઠો)
આ ત્રણમાંથી એક કે બે લખ્યાં હોય તો ½ mark આપવો અને ત્રણે લખ્યાં હોય તો 1 mark આપવો.

૩. 'માયામાં મગ્ન' એટલે પર્યાયબુદ્ધિવાળો / પર્યાયમાં મગ્ન

૪. નિર્વિકલ્પ: હું સુખી-દુ:ખી છું એવા વિકલ્પ વિનાની - ½ mark
નિરુપાધિ: કર્મસંયોગરૂપ ઉપાધિ વિનાની / પુણ્યોદયને કારણે નહીં, આત્માનુસંધાનને કારણે - ½ mark

૫. પ્રીતિ વધારવા - આજે હું કયા ઉપકારો (બ્લેસિંગ્સ) અનુભવું છું તે લખવા. - ½ mark

વિરક્તિનો અર્થ - પરમકૃપાળુદેવ, સદ્‌ગુરુદેવ મને બધા કરતાં વધારે ગમે છે (બેટર ધેન એનીથિંગ). / જે મને પરમકૃપાળુદેવથી દૂર લઈ જાય તે મારે ન જોઈએ. - ½ mark

૬. શૂન્યતાનો અર્થ - અહંશૂન્યતા (ઈગોલેસનેસ) - ½ mark
સત્સંગપ્રેમમાં ગુરુ ઉપરાંત સત્સંગીઓ પ્રત્યેના પ્રેમનો સમાવેશ થાય છે. - ½ mark

૭. પરમપુરુષ - જેમને રાગ નથી. / જેઓ પર્યાયમાં રાગની રચના જ નથી કરતા.
સ્ત્રી - રાગની રચના હોય, પણ એકત્વ નથી કરતા.
નપુંસક - જે રાગને સ્વભાવ માને છે. / રચના પણ કરે છે અને એકત્વ પણ કરે છે.
આ ત્રણમાંથી એક કે બે લખ્યાં હોય તો ½ mark આપવો અને ત્રણે લખ્યાં હોય તો 1 mark આપવો.

૮. બ્લેમ / દોષારોપણ / બીજાનો વાંક કાઢવો

(VII) ટૂંકાણમાં જવાબ લખો. **Marks: 10**

૧. અગ્નિ પ્રગટાવવો - ધ્યેયપૂર્ણ જીવન / જીવનમાં ઉચ્ચ ધ્યેય બાંધવું - ½ mark
આહુતિ આપવી - તપસ્યા / સ્વચ્છંદ, ગમા-અણગમા છોડવા / સ્વીકારભાવ રાખવો, વિષયલુબ્ધતા છોડવી - ½ mark
જ્વાળાઓ ઊંચે જવી - શાંતિ, પ્રસન્નતા, સ્થિરતા આદિ સમૃદ્ધિ / ગુણોની સમૃદ્ધિ - ½ mark
રાખ - સાધનાના ફળનું વિતરણ કરવું, વહેંચવું - ½ mark

૨. ૧. સત્સંગથી બુદ્ધિ તેજ કરવી / શાર્પન યોર ઇન્ટેલેક્ટ બાય સત્સંગ
૨. સત્સંગીઓનો સંગ / સ્ટે ઇન ધ કંપની ઑફ સત્સંગીઝ
૩. પરિણામનો વિચાર કરવો / થિંક ઑફ કૉન્સિક્વન્સીઝ
૪. નાની વાતોમાં જતું કરવાની તૈયારી રાખવી. / બી રેડી ફોર સ્મોલ કૉમ્પ્રોમાઇઝીઝ
૫. બીજાની ભૂલોમાંથી શીખવું / લર્ન ફ્રોમ અધર્સ મિસ્ટેક્સ
૬. નિર્ણય લેતાં પહેલાં પ્રાર્થનાપૂર્ણ થવું / બી પ્રેયરફુલ બિફોર મેકિંગ ડિસિઝન્સ

૭. મૃત્યુનું ચિંતન કરવું / વિઝ્યુઅલાઈઝ ડેથ
૮. ધ્યેય નક્કી કરવું / ફિક્સ યોર ગોલ
૯. સ્પષ્ટ યોજના બનાવવી / હેવ એ ક્લિયર પ્લાન

બધાં લખ્યાં હોય તો 2 marks, ૬-૮ લખ્યાં હોય તો 1 ½ marks, ૩-૫ લખ્યાં હોય તો 1 mark અને ૧-૨ લખ્યાં હોય તો ½ mark આપવો.

૩. ચૈતન્યચિહ્નના ધારક, કારણ કે તેમની દૃષ્ટિમાં જ્ઞાયક સદા રહે છે. - ½ mark
જ્ઞાનીઓને પ્રિય, કારણ કે જેમને આત્મા પ્રિય છે તેઓ જ્ઞાનીઓને પ્રિય છે. - ½ mark
મોક્ષમાર્ગમાં કુશળ, કારણ કે તેઓ મોક્ષમાર્ગમાં સતત સાવધાન, જાગૃત છે. - ½ mark
યોગોના મમત્વરહિત, કારણ કે યોગથી તેઓ ઉપયોગને છૂટો કરે છે. - ½ mark

૪. ક્યાં યાદ ('રિમેમ્બર') કરવા - સર્વ સ્થળે - ½ mark
'રિલાયન્સ'માં કૃતજ્ઞતાનો ભાવ ક્યારે - સર્વ પરિસ્થિતિમાં - ½ mark
'રિનન્સિએશન'માં આપણો વિકાસ થાય ત્યારે - આપણો ભૂતકાળ ખરવા લાગે છે. - ½ mark
બાકીના ત્રણ 'R' - 'રિલેશન'નો 'R' લઈ આવે છે. - ½ mark

૫. શિષ્યના ગુણો :
૧. વિનય (વિનયભક્તિ) - ½ mark
૨. ગુરુ પ્રત્યે અહોભાવ - ½ mark
૩. શ્રદ્ધા કે ગુરુ સમાધાન આપશે જ - ½ mark

તેની કઈ અજ્ઞાનતા પ્રગટ થાય છે - નયજ્ઞાન વિષેની / નયવિભાગ વિષેની - ½ mark

(VIII) મીમાંસા - ભાવકર્મનો કર્તા-ભોક્તા કોણ? **Marks: 7**

૧. ભાવકર્મના કર્તા સંબંધી ત્રણ વિકલ્પ :
૧. જીવ - ½ mark
૨. પુદ્‌ગલ - ½ mark
૩. જીવ અને પુદ્‌ગલ બંનેનો સંયોગ / જીવ અને પુદ્‌ગલ બંને મળીને - ½ mark

ચૂના અને હળદરનું દૃષ્ટાંત - સફેદ ચૂનો અને પીળી હળદર ભેગાં થતાં લાલ રંગ થાય, જે બેમાંથી કોઈમાં નથી. - ½ mark

૨. એક ક્રિયાના બે કર્તા, એ શક્ય નથી. - ½ mark
દરેક દ્રવ્ય પોતાની પરિણતિનો જ કર્તા છે. / એક દ્રવ્ય બીજા દ્રવ્યની પરિણતિનો કર્તા ન હોઈ શકે. - ½ mark
ક્રિયા કોઈ કરે અને ભોગવે બીજું એ શક્ય નથી. - ½ mark

૩. જો ભાવકર્મ પોતાની મેળે ઉત્પન્ન થતાં હોય તો - સિદ્ધ ભગવાનને પણ ભાવકર્મ થવાં જોઈએ. - ½ mark
ભાવકર્મ જીવનો સ્વભાવ ન હોઈ શકે - કારણ કે જો તે સ્વભાવ હોય તો ટળી ન શકે. - ½ mark

૪. જ્ઞાનીને એકત્વવાળાં પરિણામ નથી તેથી તેઓ ભાવકર્મના કર્તા નથી. / જ્ઞાનીને નિરંતર ભેદજ્ઞાન વર્તતું હોવાથી તેઓ ભાવકર્મના કર્તા નથી. / જ્ઞાની ભાવકર્મના કર્તા નથી. - 1 mark

૫. હોય ન ચેતન પ્રેરણા - ½ mark
જો ચેતન કરતું નથી - ½ mark
ચેતન જો નિજભાનમાં - ½ mark

* * *